

פרוטוקול מס' 235

מישיבת ועדת הכנסת
יום ג', כ' באייר תשל"ג - 22.5.73, שעה 9.00

נכחו:

חברי הוועדה:
א. אנקוריון - היו"ר
ד. ארזי
ע. אמוראי (במקום ח"כ מ. זר)
י. בן-טאיר
ס. ביבי
י. גולן
צ. גרשוני (במקום ח"כ א. יפה)
א. הראל
י. יפרח (במקום ח"כ מ. ברעם)
י. נבון
י. נחושתן
מ. נסים
א. עופר
ס. פרוש
ב.צ. קשת (במקום ח"כ צ. צימרמן)
א. רזיאל-נאור

מוזמנים:
ש. תמיד - חבר הכנסת
א. שוסטק - חבר הכנסת
נ. לורך - מזכיר הכנסת
ש. יעקבסון - סגן מזכיר הכנסת
ג. בר-יוסף - חשב הכנסת

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

רשמה: צ. ספרן

סדר היום: א. סדרי ישיבות הכנסת בשבוע של חג השבועות.

ב. מועד פגרת הקיץ וסדרי ישיבות הכנסת.

ג. קביעת הזמן להודעת הממשלה לקראת יום איכות הסביבה הבינלאומי.

ד. קביעת הוועדה שתדון בהצעה לסדר היום של חבר-הכנסת ז. שובל - הצורך בנקיטת אמצעים סידיים למניעת האונות בסביבות גשר סוצא.

ה. מכתב יושב-ראש הכנסת אל יושב-ראש ועדת הכנסת מיום 28.3.73 בענין חוק הרשנות המקומיות (בלירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), חשל"ג-1973.

ו. פניית חבר-הכנסת א.ח.שאקי להעניק לו מעמד של חבר-כנסת יחיד בכנסת.

-73-

(מקבל ביום 28.5.73)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר א. אנקוריון:

א. סדרי ישיבות הכנסת בשבוע של חג השבועות

כותב לי מזכיר הכנסת: לרגל חג השבועות אשר יחול ביום ד', ו' בסיון תשל"ג-6.6.73, לא תוכל הכנסת לקיים ישיבות בו ביום וביום אשר לפניו. אי לכך נתבקשתי על ידי יושב-ראש הכנסת והסגנים לבקש אישור ועדת הכנסת להתחלת ישיבת הכנסת ביום ב', ד' בסיון תשל"ג-4.6.73 בשעה 11.00, וכן לקיים ישיבה נוספת בו בשבוע ביום ה', ז' בסיון תשל"ג-7.6.73, בשעה 11.00 ואילך.

הוחלט: לאשר את בקשת היושב-ראש והסגנים.

ב. מועד פגרת הקיץ וסדרי ישיבות הכנסת

היו"ר א. אנקוריון: מכתב נוסף של מזכיר הכנסת: על דעת יושב-ראש הכנסת וסגניו באתי לבקש אישור לכך, שהכנסת תצא לפגרת הקיץ ביום שני, ראש חודש אב תשל"ג-30.7.73, הונה אומר שהישיבה האחרונה בכנסת הנוכחית תתקיים ביום ד', כ"ה בתמוז, תשל"ג-25.7.73.

על מנת לאפשר לכנסת לסיים את עבודתה עד אותו מועד, מתבקשת ועדת הכנסת לאשר שיושב-ראש הכנסת והסגנים יוכלו, במידה ויראו זאת כנחוץ, להקדים את הישיבות בימי ג' מעתה ועד סוף הכנסת, ולפגרתן בשעה 15.00.

הוחלט: א. לאשר את מועד צאת הכנסת לפגרה, שהוצע על ידי היושב-ראש והסגנים.

ב. לאשר את בקשת היושב-ראש והסגנים להקדים את הישיבות בימי ג', במידה ויראו זאת כנחוץ, ולפגרתן בשעה 15.00, מעתה ועד סוף הכנסת.

ג. קביעת הזמן להודעת הממשלה לקראת יום איכות הסביבה הבין-לאומי

היו"ר א. אנקוריון: הבקשה השלישית נוגעת ליום איכות הסביבה הבין-לאומי: לקראת יום איכות הסביבה הבין-לאומי החל ב-5 ביוני, הודעה הממשלה שבדעתה לסטור הודעה בנושא זה בכנסת ביום ב', ד' בסיון תשל"ג-4.6.73, ולאחר ההודעה יתקיים דיון במליאת הכנסת. על דעת יושב-ראש הכנסת והסגנים, באתי לבקש לקבוע את מסגרת הדיון כותב מזכיר הכנסת.

אני מציע שהדיון יהיה שעתיים.

הוחלט: לדיון בהודעה הממשלה לקראת יום איכות הסביבה הבין-לאומי יוקצבו שעתיים.

ד. קביעת הוועדה שתדון בהצעה לסדר היום של חבר-הכנסת זלמן שובל - הצורך בנקיטת אמצעים מידיים למניעת תאונות בסביבות גשר מוצא

היו"ר א. אנקוריון: בשבוע שעבר היה דיון בהצעה לסדר היום של חבר-הכנסת שובל - הצורך בנקיטת אמצעים מידיים למניעת תאונות בסביבות גשר מוצא. כמסונה על מעצ השיב על הצעה זו שר העבודה, שהציע להעביר אותה לוועדת העבודה. חבר-הכנסת שובל התנגד להצעה זו.

י. נחושתי: אני מציע להעביר אותה לוועדת הכלכלה.

היו"ר א. אנקוריון: אני מציע בכל זאת להעביר את ההצעה לוועדת העבודה, כי ענייני מעצ הם במסגרת משרד העבודה. אינני רואה מה יכולה לעשות ועדת הכלכלה בעניין זה.

י. נחושתי: ועדת הכלכלה מטפלת באופן כללי בתחבורה על כל ענפיה. רק לא מזמן טיפלנו בכל הנושא של תאונות דרכים, ועניין מעצ הוא רק חלק קטן מן

י. נחושתן:

הגורמים לתאונות הדרכים. הנושא הוא מקיף הרבה יותר מאשר הכביש בלבד וביצוע העבודה בכבישים, כי בסופו של דבר מעצם רק מבצעת מה שמתווים לפנייה. מכיוון שוועדת הכלכלה עסקה בנושא הכללי של תאונות דרכים, טבעי שהנושא הזה יועבר לטיפול.

היו"ר א. אנטוריון: הדיון במליאה נסב על מה שיש לעשות

באותו עיקול של הכביש. זהו ענין

הקשור בהוצאה של עשרות מליוני לירות, ושר העבודה אמר: אני מציע -

היות והבעיה מסובכת - להעביר את הנושא לוועדה. שאל היושב-ראש ארזי:

איזו ועדה? ענה שר העבודה: לוועדת העבודה. מעצם שייכת לוועדת העבודה.

ה צ ב ע ה

הוחלט: להעביר את ההצעה לסדר היום לוועדת הכלכלה.

ה. מכתב יושב-ראש הכנסת אל יושב-ראש ועדת הכנסת מיום 28.3.73 בענין חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), תשל"ג-1973.

היו"ר א. אנטוריון: אנחנו ממשיכים את הדיון בנושא זה.

א. רזיאל-צאנר: אני רוצה לטעון נגד הטענה שנשמעה

כאן, כאילו נשתנו הנסיבות. אפשר

להביא איזה משל שיכול לעצות על ההגדרה של שינוי הנסיבות: נניח שעומד

להיות מוגש לכנסת חוק הביטוח הלאומי, שהגשתו, על המסקנות הנובעות ממנו,

ישפיע על המצב של קופות החולים השונות ועל מצבם של האזרחים המקבלים

את השירותים, בצורה זו שמצבם יהיה שונה מהמצב הקיים עכשיו. כאן משתנות

הנסיבות, כי מוסדות שלא היו כלולים במסגרת החוק, יהיו כלולים בו,

ואזרחים שלא היו כלולים בו, יהיו כלולים בו. אבל אם מישהו משנה את דעתו

וחושב שהיום הוא צריך לעשות כך, ומחר אחרת - רק בגלל סיבות שידועות לו -

אין זה נקרא שינוי הנסיבות, אלא ייתכן - שינוי המסובבים. על כן הטענה

שמוכרחים להביא מחדש את הצעת החוק לכנסת היא טענה שאיננה תופסת כלל.

גם הטענה שמטרידים את הבית איננה

יכולה להישמע, כי אחרת יוצא שרק מי שיש לו רוב מובטח, קיים ועומד

מלכתחילה - עקב העובדה שיש לו מספר כזה וכזה של חברי כנסת שיצביעו בעדו -

רק הוא רשאי להביא דברים בפני הבית, ואילו בכל מקרה אחר זו השבועה. עצם

השמעת הטענה הזאת היא פגיעה בדמוקרטיה, כי חברי הכנסת - אם הם רבים או

מועטים - תפקידם להביא דברים ולהגיב על דברים.

נשמעה גם טענה חוצנת להבות, שהכנסת

כבר לא תוכל לחוקק את החוק, אם ההצעה לא תוגש עכשיו. מה שמע לא תוכל

לחוקק יותר? הכנסת זה המוסד הקבוע והעומד של מדינת ישראל, רק הנציגים

בה משתנים. אם הכנסת השביעית לא תחוקק חוק זה, תחוקק אותו הכנסת השמינית.

חברי הכנסת הולכים ובאים, אך הכנסת לעולם עומדת, והיא תחוקק מה שתמצא

לנכון.

אינני יודעת אם צריך להסתמך על

הפרשנות שניתנה לחוק הקיים, ואינני יודעת אם אפשר לגזור מלכתחילה

חוקים שיהיו תפורים לפי פרשנות מסוימת, זו או אחרת. מבחינת התקנון,

מבחינת הנוהגים והנוהלים בכנסת צריך להיות נוהג אחיד, ואי אפשר שהוא

ישתנה כפעם בפעם לפי המגישים. אם יש נוהג של תקופת המתנה לגבי חוקים,

צריך נוהג זה להימשך. נראה לי שבמקרה זה אין שום סיבה וגם אין שום

יכולת לדון לפתע פתאום בחוק שהכנסת הורידה אותו מסדר היום, ושכל

ההבדל המהותי שבין הצעת החוק החדשה לבין זו שהורדה הוא בכך שהחדשה

נושאת את שמו וחתימתו של חבר-כנסת אחר, אך למעשה ככתבה וכלשונה היא

זוהי ודומה לזו שהורדה. אם נחזש את החידוש הגדול הזה שכל נושא שהורידה

הכנסת יכול להיות מוגש מחדש אפילו אם רק נשתנה שמו של המציע, לא נוכל

להתקדם. תמיד נדוש באותה גורן.

מכל הבחינות נראה לי שאין מקום

לחדש את הענין. אלה המעוניינים, יגישו את הצעת החוק לאחר חצי שנה,

היינו - כאשר תהיה כנסת חדשה, ואז נראה איך יפול דבר.

ס. פרוש:
 תקנון הכנסת קבע לנו מושג הנקרא - לא להטריד את הכנסת. לפי הטענות שנשמעות כאן יוצא, שמשמעות התקנון היא למנוע הטרדת הכנסת במקרה שיימצא טרדן יחיד, אבל במקרה שיש רוב בכנסת הרוצה להטריד את הכנסת, אז צריך לחדש את הדיון בהצעת החוק. אם יש מושג כזה - לא להטריד את הכנסת באותו מושב ובאותו חוק, שכבר הוכרע לגביו, לשם מה מטרידים אותנו? האם חוק זה לא הטריד את הכנסת בעבר? שבע שנים הוא היה בדיון והטריד את המליאה, את ועדת החוקה, חוק ומשפט. כחבר ועדת החוקה, חוק ומשפט אני יכול להגיד שהחוק הזה שיבש את עבודת הוועדה הזאת בנושאים אחרים. כאשר הובא החוק לכנסת, היה מלווה ויכוחים סוערים למדי והכנסת הכריעה מה שהכריעה. הכרעה לא היתה מקרית, אלא היתה זו הכרעה פרלמנטרית מובהקת ומקובלת ביותר.

באותה תקופה הכריעה הכנסת לגבי חוק אחר - חוק עופר-בנדר, ופה ושם אנחנו קוראים שיש נסיון להביא אותו שוב לדיון. האם זה יינתן? אינני חושב. הענין הוכרע וקיבלו את הדין.

עלינו לכבד את תקנון הכנסת. לא לחינם היה יושב-ראש הכנסת מאד זהיר כאשר אמר שאינו רוצה בעצמו להכריע. הוא גם לא יכול היה להכריע, ואם היה מכריע - ברור שהיה מעורר עליו ביקורת מאד חריפה. זו הסיבה שזרק לנו את ההכרעה. כאשר אני קורא וחוזר וקורא את סעיף 117, אינני יודע מדוע הסעיף הזה אינו חל על המקרה הנדון. בסעיף קטן (א) באותו סעיף נאמר: החליטה הכנסת להסיר את הצעת החוק מסדר היום - אם לפי סעיף 111 ואם לפי סעיף 113 - או שחזר בו חבר הכנסת מהצעתו לפי סעיף 116, לא תונח על שולחן הכנסת, באותו כנס של הכנסת, הצעת חוק שיושב-ראש הכנסת קבע שהיא זהה או דומה לה בעיקרה, אלא אם ראה יושב-ראש הכנסת שחל בינתיים שינוי של מסבב בנסיבות, והחליט מטעם זה להחיר את הבחנת ההצעה החדשה על שולחן הכנסת עוד באותו כנס.

א. שוסטק:
 תדגיש "באותו כנס של הכנסת". עכשיו זה כבר כנס חדש.

י. נחושתי:
 על כך אין מחלוקת.

ס. פרוש:
 בסעיף קטן (ה) בסעיף 117 אנחנו מוצאים שני אקטים: האחד - להניח השניה - לדון. עכשיו אפשר כבר להניח את החוק על שולחן הכנסת, אבל סההנחה ועד לדיון צריך לחכות שישה חודשים. גם היועץ המשפטי היה זהיר במידה רבה; הוא לא אמר לנו שאפשר לדון בחוק, אלא אמר שאפשר להניח אותו.

אני חושב שגם להניח את החוק על שולחן הכנסת אי אפשר. ועם כל הכבוד וההערכה לדבריו של היועץ המשפטי, אין הוא יכול לכוון לנו את הדרך במה שקשור לתקנון הכנסת.

היו"ר א. אנטוריון:

הבקשה להביא את היועץ המשפטי נשמעה בקרב שורות חברי הוועדה.

ס. פרוש:
 אינני אומר שהוא בא סיוזמתו, אבל נראה לי שגם הוא בדבריו היה זהיר, ולא דיבר על דיון, אלא על הנחת החוק.

לדברים שנשמעו כאן על האפשרות להשתמש בסעיף 122.

ס. נסים:
 איש לא מציע זאת.

י. נחושתי:
 מציעים להסתמך על סעיף 121.

ס. פרוש:
 הפתמכנת על דברים מעין אלה שבסעיפים האלה יש בה טעם לפגם. לאחר שהוכרע מה שהוכרע, לאחר שיש שבא למנוע את הטרדת הכנסת, אי אפשר להטריד אותה שוב באותו ענין. ואותו תקנון איננו קובע אם הכוונה למיעוט שלא יטריד את הכנסת או לרוב שאסור לו להטריד את הכנסת. אני פונה לרוב שייזהר מאד בכבודה של הכנסת.

ד. פרוש:

מדוע לוקחים מזמננו הטוב והיקר ומטרידים אותנו? הרי כולנו יודעים שזה לא יבוצע. אתם לוקחים את זמננו הטוב, כאשר ידוע לכם שהענין לא יעלה ולא יבוא. האם אנחנו צריכים להפוך ללעג וקלס. בלפי הציבור וכלפי עצמנו, לשבת ימים על ימים ולגזול מזמננו? מה אנחנו אשמים בחקר שקרה לל"ע, שאחד מחבריהם לא הגיע בזמן והסיעה לא ידעה מה לעשות? צריך שיהיה לנו העוז להגיד: הוכרעה ההכרעה, איננו מטרידים את הכנסת. נראה לי שאין עכשיו על מה להחליט. אין זה נושא שיש בו כדי החלטה. גם אם מכריעים בו, אין זו הכרעה.

ה. טובי:

לסדר: אני חושב שטעינו בוועדת הכנסת כאשר גלשנו לכל הוויכוח המסועף כיצד לפרש את הסוגיה הזאת. אין זה מתפקידה של ועדת הכנסת. זכותו של היושב-ראש להעביר אלינו בקשות לחוות דעה, אבל אני חושב שהיושב-ראש והסגנים זו המסגרת שצריכה היתה לשבת על הסדוכה ולהכריע בענין ולא ועדת הכנסת. אני מציע שלא ניגש לשום החלטה, אלא נקבע שוועדת הכנסת מחזירה את הנושא ליושב-ראש ולבקשת היושב-ראש והסגנים יחליטו בענין זה.

ו. נסים:

זה לא שייך לסגנים.

ז. טובי:

זה מה שאני מציע, והוועדה תחליט.

ח. גבון:

רק היושב-ראש, לא הסגנים. זו סמכותו.

היו"ר א. אנסוריון:

למען האמת נתקלנו בהצעה זו מן הרגע הראשון שהענין הובא לוועדה, אך בשלב זה לא נצביע עליה. רשמנו את ההצעה לפנינו, ובבוא זמן ההצעות נצביע גם אותה.

ש. תמיר:

למניעת ספק ברצוני לומר לחבר-הכנסת פרוש, שכמי שרוצה מאד שחוק ראשי עיר יתקבל, אינני מציע לוועדה להזדקק לסעיף 121.

ב. פרוש:

סעיף 122.

ש. תמיר:

זהו סעיף גרוע, ונדמה לי - ואני אומר זאת לאחר הוויכוח שהיה פה - שכאשר מחוקקים איזה שהוא דבר, מחייב היושר האינטלקטואלי לא להתאים כל סעיף לאינטרס החולף, המיידי שאותו מייצגים. סעיף 122 הוא חד-סמעי לגבי הצורה בלבד. אי אפשר לקחת סעיף חרות, כתוב, מפורש, להזדקק לסעיף אחר, בין שזה מואיל ובין שזה איננו מועיל. אם היו צריכים להכריע על סעיף 122 ועמדנו היתה צריכה ליפול בשל כך שאסור להזדקק לסעיף זה, הייתי אומר: נחרץ, תיפול העמדה. אבל אי אפשר להפוך שחור ללבן.

הוא הדין לגבי הסעיף הנדון כאן.

ואני חמה קצת שיושב-ראש הוועדה סבור שרק עכשיו מחבר-הכנסת תופיק טובי הוא שומע את ההצעה שיושב-ראש הכנסת הוא שצריך להחליט. כבר מן היום הראשון בו התקיים הדיון - כאשר ייצגתי את חבר-הכנסת שוטסק, שהגיש את ההצעה - אמרתי שלדעתי לא יכול יושב-ראש הכנסת לברוח ממילוי תפקידו ולא להחליט בנדון. אמרתי שאי אפשר לבקש חוות דעת מהוועדה שהיא הגוף שצריך להחליט בערעור. לא שמעתי שביט המשפט המחוזי יכול לפנות לביט המשפט העליון ולבקש ממנו חוות דעת. אם הוועדה תקשור את עצמה לאיזו שהיא חוות דעת ולאחר מכן יחליט יושב-הראש מה שיחליט, בפני מי יגישו ערעור חבר-הכנסת שוטסק ושאר המציעים ספיעות המערך, ל"ע, ע"מ? בפני מי הם יערערו - בפני אותה ועדה שהגישה את חוות הדעת? הלא כך עושים פלסטר את כל תהליכי החקיקה של הכנסת. הלא זו מסש נתינת סטירת לחי מצלצלת לכל הנוהלים שהיו עד עכשיו, משום שעכשיו זה כדאי, משום שיושב-הראש נתן יד לסחבת כדי שהחוק לא יעבור.

לגופו של ענין: חבר-הכנסת פרוש,

איך אפשר, עם הפלפול הקיצוני ביותר, לפרש את סעיף 117(א) אחרת מכפי שהוא כתוב? נאמר שם במפורש: החליטה הכנסת להסיר את הצעת החוק מסדר היום - אם לפי סעיף 111 ואם לפי סעיף 113... אתה כמוני יודע שכל מילה כל אותה, אם כותבים אותה לא לחינם כתבו אותה. אפשר היה לומר:

ש. חסיר:

* החליטה הכנסת להסיר את הצעת החוק מסדר היום או שחזר בו חבר הכנסת מהצעתו. למה הודגש - אם לפי סעיף 111 ואם לפי סעיף 113?

מ. ביבי:

כי רק בשני מקרים אלה סתיר התקנון למציע לחזור בו והוא נשאר עדיין בעל ההצעה. במקרים שמעבר לאלה הוא לא בעל הבית.

ש. חסיר:

אם חבדוק בתקנון תמצא, שהביטוי להסיר מסדר היום אינו מתייחס אלא להליכים מוגדרים של קריאה טרומית נראשונה. לא תמצא בתקנון, טראשיתו ועד סופו, נלפעם אחת, את הביטוי "להסיר מסדר היום" על דבר שחל בקריאה שניה ושלישית. ואינני אומר זאת מתוך פירוש, אלא הדברים ברורים ומפורשים. נראה את סעיף 111, יש לו שם: "הנוהל בדיון מוקדם". גם לסעיף 113 יש שם: "קריאה ראשונה". ובשניהם מדובר על הסרה מסדר היום.

מה ההגיון לא להסיר? ההגיון אומר: הוגשה הצעת חוק והוסרה בשלב טרומי או נפלה בקריאה ראשונה ורואים שאין לה סיכוי, מדוע שוב להסיר את הכנסת באותה הצעת חוק לעבור שבוע או כעבור חודש? אבל אם הצעת חוק עברה את השלב הטרומי, את השלב הראשון ואת השלב השני ונפלה ברגע האחרון, פירושו של דבר שהיתה לה תמיכה בכנסת, פירושו של דבר שהכנסת התייחסה אליה בכובד ראש. ובמקרה שלפנינו נפלה ההצעה על חודו של קול, וכבר אי אפשר לומר שזה נקרא - הסרה מסדר היום.

מ. ביבי:

למה לגבי הצעה של הממשלה שנפלה בקריאה שלישית, וגם כן התייחסו אליה בכובד ראש, נאמר שצריך להסתין?

א. שוטסק: איפה זה כתוב?

ר. ארזי: בסעיף 107.

ש. חסיר:

בסעיף 107 נאמר: "חזרה בה הממשלה מהצעת חוק, אין היא רשאית להביא באותו מושב של הכנסת הצעת חוק אחרת באותו נושא, אלא אם החליטה ועדת הכנסת להתיר זאת;...". היא הנותנת: כאשר רצה המחוקק לדבר על כך שהמציע חזר בו, הוא לא מדבר על זה שזה זוגה, הוא לא מדבר על זה שזה דומה, אלא על אותו נושא. גם לממשלה נותנים סמכות לחזרה בה למן ההצעה, ואך אחרים לה: במושב זה לא תוכלי להביא הצעת חוק אחרת באותו נושא.

מ. פרוש:

אתה סותר את עצמך.

ש. חסיר:

מדובר בשלב מוקדם, כי ברגע שההצעה נכנסת למכונה המחוקקת, נכנסת לווועדה לפני השלב הראשון, השני והשלישי, היא כבר לא של המציע, אלא של הכנסת כולה.

י. בן-טאיר:

קל וחומר שהכנסת הסירה את ההצעה מסדר היום.

ש. חסיר:

הכנסת לא הסירה אותה מסדר היום, אלא דחתה אותה, ואילו סעיף 117

מדבר על הסרה מסדר היום.

י. נחושטין:

לו היה הגיון מאחורי תקנה זו, ניחא, אבל היה רק דבר אחד: רצו לסתום את פיות האופוזיציה. זו היתה הסיבה לסעיף 117. אתה מייחס לסעיף הגיון שבשום מקום אינו נאמר.

ש. חסיר:

המוטיבציה של המחוקק - ותהא כאשר תהא - איננה מעניינת כאשר יש הגדרה

חד-משמעית.

ש. חמיר:

אבל אם כל זה צדיק לא ברור, בא
ההמשך וסוגר כל אפשרות של ויכוח. קודם כל נאמר: באותו כנס של הכנסת,
כלומר, ברגע זה כבר אי אפשר להסתמך על כך, כי אנחנו יושבים בכנס חדש.
אבל אם גם זה לא מספיק, נאמר הלאה: הצעת חוק שיושב-ראש הכנסת קבע
שהיא זהה או דומה לה בעיקרה, אלא אם ראה יושב-ראש הכנסת שחל בינתיים
שינוי של מסש בנסיבות. אני מסכים שהיא זהה או דומה בעיקרה, אבל אני
שואל: מה זה חל שינוי של מסש בנסיבות אם לא הדבר שיש לה סיכוי לעבור?

י. בן-טאיר:

כלומר, אתה אומר שחל סעיף 117, רק
צריך להתווכח אם חל שינוי בנסיבות

או לא.

ש. חמיר:

אם משהו בא להחיל את סעיף 117 אלא
אם ראה יושב-ראש הכנסת שחל בינתיים
שינוי של מסש בנסיבות ואם משהו כבר פעל שלא כדין והביא הנה את הבקשה
לחוות דעת, אי אפשר שלא לראות שחל שינוי בנסיבות. השינוי הוא בכך שקודם
זו הייתה הטרדה, והיום - לפי הצהרת הסייעות - ברור שהחוק יעבור.

י. בן-טאיר:

הן יכולות לחזור בהן באותו לילה.

ט. פרוש:

וכשיש רוב בכיס, האם מותר להטריד?

ש. חמיר:

אבל אם קודם לא היה רוב ועכשיו
יש רוב בעד החוק, האם זה שינוי

בנסיבות או לא?

י. בן-טאיר:

בהחלט לא. שינוי בנסיבות, הכוונה -
כאשר קורה משהו בציבור.

ש. חמיר:

האם אתה לא רואה שינוי בנסיבות
כאשר יש בכנסת עוד עשרה מנדטים
מדעת הקהל תומכים בשינוי החוק 85%
בבחינת ראשי ערים.

י. בן-טאיר:

הסקר אמר ש-89% מן הנוער רוצה בשך
אבן כראש ממסלה. האם זה רציני?

ש. חמיר:

אני אומר שקנה המידה לשינוי הנסיבות
הוא מה שקורה בכנסת. אתה אומר: דעת
הציבור. איך אפשר לעמוד על שינוי בדעת הציבור, אם לא על ידי סקר? על
ידי בחירות? אם זה בציבור ואם זה בכנסת, המציאות היא שיש רוב מוחלט
לריפורם הזאת, ורק כמה סיעות, שטעמים אגואיסטיים אינן רוצות בטובת
הציבור, מתנגדות לה. הן רוצות להרוויח עוד שנה שנתיים.

סעיף 122 איננו חל. סעיף 117 איננו
חל. אם הוא חל, הוא מחייב את הנחת החוק הזה על השולחן. הסעיף שחל הוא
הסעיף שחל על כל הצעת חוק שמגשים ויושב-ראש חייב להניח אותו. מה שאנחנו
עושים לחוק הזה זה התעללות, ובעוד חודש ימים נדון עוד פעם במליאת
הכנסת מדוע יוקרת הכנסת יורדת.

הודענו מראש שהצבעתנו תהיה בעד 50%,
ואם אחוז זה לא יעבור, נצביע בעד 40%, והמערך קיבל אז הרה שלא לעשות
זאת, והתוצאה היתה כפי שהיתה. ואמרו שר המספטים וחבר-הכנסת צדוק,
כשנתקבלו שני סעיפים שסתרו אחד את השני, שאפשר היה להעביר את החוק
אם המערך היה רוצה בזה, אבל כל הרצון של המערך היה לטרפד את החוק הזה.

לכן אני אומר שאם לדבר על דעת הציבור,
דעת הציבור בעד החוק; אם לדבר על סעיף 117, הרי לשון סעיף זה היא
חד-משמעית. הסעיף הקובע הוא סעיף 108. אני מציע לוועדה הזאת לא לחוות
דעה - אין לה סמכות לכך במקרה הזה - אלא לחייב את יושב-הראש למלא את
התפקיד שלשמו נבחר ולהניח את החוק הזה על שולחן הכנסת.

א. עופר:

החוק הזה היה מונח על שולחן הכנסת שבע שנים. דנו בו בכל הרצינות, ואני מוכרח להגיד, כחבר ועדת החוקה, חוק ומשפט, שעשו בו עבודה יסודית. גם חברי כנסת שעקרונית החנגדו לחוק, חרמו הרבה לפעילים עצמם. מלבד בשני הסעיפים האלה של 40% ו-50% התייחסו חברי הוועדה לחוק וניסו למצוא את המכסימום כדי לשכלל את עבודת העיריות. אנחנו יודעים שעבודת החקיקה בכנסת איננה קלה. התקנון לא מקל עלינו. יש קריאה ראשונה, הכנה, אפשר גם לבקש רביזיות. הוועדות אינן בית דין שדה ובכל חוק - חוץ מאשר בעניינים פיסקאליים הקשורים בתאריך - דנים עד אשר מסצים את הדיון. גם בחוק הזה מוצו כל ההליכים הדמוקרטיים. צריך היה לעשות דבר אחד: מי שבעד החוק - יצביע בעדו; מי שנגד החוק - יצביע נגדו.

י. בן-טאיר:

כך עשו.

א. עופר:

אני מבין את מה שקרה ב-ל"ע. אני מכיר את המפלגה ויודע שיש בה ויכוח פנימי, ובוויכוח פנימי גוברים פעם אלה ופעם אלה. גם במפלגת העבודה התקבלה ההכרעה בענין זה על חודו של קול. הקביעה של 40% התקבלה במרכז המפלגה, הדבר גם התפרסם, וידוע שאפילו הסיעה איננה יכולה לשנות את החלטת מרכז המפלגה. היה ידוע אם כן שאם לא התקבל ההצעה של 40%, החוק לא יעבור. היה ברור שמי שרוצה להפיל את החוק יצביע בעד 50%, ולכן מפר"ם ואגודת ישראל הצביעו בעד 50%, כי ידעו שזו הדרך היחידה להסיר את החוק. זהו תכסיס פרלמנטרי לגיטימי. קרה מה שקרה ב-ל"ע, כי הרוב במפלגה דמוקרטית יכול להשתנות, מה שאין כן לגבי המרכז החופשי. המרכז החופשי יכול היה לשנות את ההצעה בשני תולדות שלהם, והם שיחקו מראש בהצעת החוק, כמו שהיו מוכנים לשחק עם בחירת הנשיא, עם כל דבר, בכל מה שקשור לחוק העודפים, כי רק הדבר הזה מענין אותם. גם אם היתה הצעה להחזיר חלק מארץ-ישראל, היו מצטרפים להצעה זו אם היו מבטיחים להם משהו בקשר לחוק העודפים.

ש. תמיר:

אתה תלמד אותנו מוסר?

א. עופר:

יש חברי כנסת יותר צדיקים, ויש חברי-כנסת פחות צדיקים.

היו"ר א. אנטוריון:

נזדקנו כאן משני הצדדים דברי פסילה וביזויים. אני מוציא את כל אלה מן הפרוטוקול. אני מבקש לא לזרוק זוהמה אחד בשני. מי שמתחיל בכך שהוא פוסל, צריך להיות מוכן לקבל סכות בחזרה, אבל אינני מסכים לשיטה זו מכל הצדדים. אני מבקש להימנע מדברים מיותרים.

א. עופר:

דיברתי רק על עניינים פוליטיים. לא אמרתי שום דבר אישי. אמרתי שהמרכז החופשי היו מוכנים לכל הצעה תמורת חוק העודפים, ועובדה שהם שינו את ההצעה בענין זה בגלל חוק העודפים. הם רצו לעשות מקח וממכר בענין זה גם לגבי בחירת הנשיא.

ש. תמיר:

יחד עם אנשי המערך, שהסכימו לכך, ויחד עם ספיר.

א. עופר:

הפלתם הצעת חוק שנידונה במשך שבע שנים, רק בגלל תיפסול בענין אחר לגמרי. אף פעם לא קשרנו הצבעה בחוק אחד עם הצבעה בחוק שני.

לענין התקנון עצמו: חברי-כנסת רבים הטיפו לנו הרבה פעמים מוסר על הדרך שבה אנחנו משתמשים בתקנון. אני וחברי מבטים לפעול בהתאם לתקנון ובהתאם לרוח התקנון. פעמיים-שלוש השתמשנו בסעיף 122. מתי? כאשר בטריקים אחרים ניסו להכשיל את העבודה התקינה של הכנסת. לשם כך בא הסעיף הזה. פעם אחת כאשר רצינו שהצבעת אי האמון תהיה באותו ערב ולא תדחה עד למחרת, כי לא רצינו להשאיר את הענין פתוח, ופעמים אחרות כאשר היו מצבים שהכנסת לא יכלה להמשיך בדרכי עבודה תקינה. כאשר היה הענין של חוק ד' הונט ומוצו כל ההליכים היתה הצעה לבקש מוועדת הכנסת לאפשר לקרוא את הקריאה השנייה והשלישית בפחות מעשרים וארבע שעות. אמרתי: לא, בענין זה נלך לפי הכללים עד הסוף. בוועדת החוקה, חוק ומשפט היתה אפשרות לא להעביר את ההסתייגויות של

א. עופר

חברי כנסת שאינם חברי הוועדה, היתה זכות לוועדה לעשות זאת, אבל רצינו שהאופוזיציה תמצה את מה שהיא רוצה.

סעיף 121 הוא סעיף חשוב לכל הדעות. סעיף זה אומר: "שאלה הנוגעת לדיוני הכנסת שאין לה הוראה בתקנון, תחליט בה ועדת הכנסת, והחלטתה תהיה תקדים סחייב כל עוד לא נתקבל על ידי הכנסת תיקון בתקנון לענין זה." ברור לכל ששום תקנון בעולם אינו יכול לכסות הכל, לכל הדעות חייב להיות בתקנון סעיף כזה, שיענה על שאלה שהתעוררה ושאלין לה ביטוי בתקנון. אני מודה שהענין שלפנינו הוא שאלה טובהקת כזו. אם מישהו היה מעורר שאלה זו כאשר תיקנו את התקנון, היו בוודאי מוצאים תשובה: ייתכן שהיו אומרים שאחרי הטרם-בקריאה-שלישית אפשר מייד להגיש עוד פעם את הצעת החוק; ייתכן שהיו אחרים מחמירים יותר. אבל ברור שכעת אין תשובה לשאלה הזאת בתקנון, ועלינו לתת עכשיו לא רק תשובה, אלא תשובה שתהווה תקדים, אלא אם נתקן אחר כך אחרת.

ואני רוצה לשאול את חברי האופוזיציה: נניח שחוק האיגוד השיטופי היה מגיע לכנסת והיה נופל על חודו של קול בקריאה שלישית, ולמחרת היינו אומרים שאנחנו רוצים שוב להביא את החוק מחדש. מה הייתם אומרים? מה היו אומרים בעתונות ובציבור? היו אומרים: רק מפני שיש לבם רוב מותר לכם הכל? תארו לכם שהצעת חוק שהגישה הממשלה תיכשל. האם למחרת יתביא אותה מחדש לכנסת?

א. שוטסקי: לא נאמר בשום מקום שלממשלה אסור להביא מחדש.

א. עופר: אני מסכים שאין על כך שום דבר, ולכן צריך להשתמש בסעיף 121 וצריך לקבוע תקדים. אני מסכים שהיום נקבע תקדים.

א. שוטסקי: גם לגבי הממשלה.

א. עופר: גם לגבי הממשלה.

אם רוצים להצביע על הענין כתקדים, קבוע, אני מצביע שאפשר להביא מיד הצעת חוק שנפלה בקריאה שלישית. כפיצת רוב זה נוח לי. אני מציע, אם כן, שלפי הסככות שיש לוועדה בהתאם לסעיף 121 תחליט הוועדה, שהצעת חוק שנפלה בקריאה שלישית, אפשר להביא אותה מיד לקריאה נוספת בבית.

א. שוטסקי: בלי לחכות לכנס חדש?

א. עופר: בלי הענין של כנס חדש. אני רוצה לקבוע תקדים.

י. רפאל: הצעה לסדר בהקשר לנאום של חבר-הכנסת עופר, שבסוף בדבריו בתוספת ביטום את הטענה שלנו שסעיף 117 חל: מובחח כאן הצעה של יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, שהגיש אותה לוועדה לפני חודשיים. מכיוון ומתברר שהנושא שאנחנו דנים בו הוא ענין תקנוני, שיש צורך לתקן סעיף בתקנון, הרי לא ייתכן שלא נקשור את הדיון הזה בתיקון שהציע חבר-הכנסת גולדשמידט. אני מציע, איפוא, שלפני שמצביעים נפסיק את הדיון בענין זה ונדון בתיקון שהגיש חבר-הכנסת גולדשמידט לסעיף 117 בתקנון.

י. גולון: זה לא עומד בסדר היום.

י. נחושתי: יש פרוצידורה לתיקון התקנון.

הינר א. אנטוריון: זו לא הצעה לסדר.

כולכם עדים לכך שהדיון שלנו היה רציני מאד, ולא היה מי שרצה לדבר בנושא זה, שהסעיר את הרוחות, ושלא קיבל את דעות הדיבור. הגיע הזמן לפכם ולהצביע בצורה מכובדת. אני מקבל את הצעת חבר-הכנסת רפאל כהצעה לסדר, אבל אני חייב להודיע: נכון שחבר-הכנסת גולדשמידט הציע לתקן את סעיף 117, והוא הגיש את התיקון

היו"ר א. א. אנקורדיון:

כתוצאה ממה שקרה פה. אמרתי בשעתו לחבר-הכנסת גולדשמידט: אני מכניס את הצעתך לשורה, ובכך היום נדון בה. אינני יכול לערוב את החיקון של חבר-הכנסת גולדשמידט עם ענין קונקרטי זה שבו אנחנו דנים. שלוש קיבלתי מכתב מחבר-הכנסת גולדשמידט בענין זה, ועניתי לו בכתב באותה רוח. כל אחד מאתנו יודע שהיום יש ענין זה, ומחר - ענין אחר. האם כל פעם שיצטרכו להחליט באיזה ענין יבואו ויבקשו לתקן קודם את התקנון? הדבר לא יכול להיות.

גם דעתי לא היתה נוחה מכך שיושב-ראש הכנסת הניח את הענין על שולחן הוועדה. מציתי בדעה שיושב-ראש הכנסת צריך להחליט בעצמו. הוא יכול לקבל ייעוץ משפטי, אבל הוא צריך להחליט. אד' לאחר שהענין כבר מונח על שולחן הוועדה, ומובח כבר שישה שבועות בגלל פגרת הפסח, האם נבוא עכשיו ונאמר שאנחנו מחזירים את הענין ליושב-ראש? ההצעה הזאת לא נראית לי כהצעה שאפשר לקבל אותה, אבל לחבר-הכנסת חופיק טובי יציע את ההצעה, נצביע אותה.

חבר-הכנסת עופר חידד קצת את הוויכוח. טובן שאם נחליט לפי סעיף 121, כל מה שנחליט ישמש תקדים עד אשר יבוא חיקון בחקנון, אבל אנחנו יכולים לאתר את הוויכוח למקרה הקונקרטי כפי שהוא ולא לתקן עכשיו את התקנון ולא לקבוע תקדימים.

ש. תמיר: מה עוד שנתבקשנו לחוות דעת ולא להחליטה.

היו"ר א. א. אנקורדיון: אנחנו לא נוחנים חוות דעת, אלא מחליטים.

בישיבה הקודמת ביקשתי מחברי הוועדה להגיש לי הצעות בכתב. עברתי על ההצעות בכתב, וראיתי שהן מסתובבות סביב שני דברים: חלק אומרים - חל סעיף 108; חלק אומרים - חל סעיף 117. אבל אלה כן אלה יכולים לוטר, כי איך שלא יהיה אין לדון במקרה זה לפני עבוד שישה חודשים. מכאן אני למד שיש להצביע גם על סעיף 108 או גם על סעיף 117. אם יהיו חברי ועדה שירצו להצביע בנוסף גם את הסעיף של שישה-חודשים, אעמיד גם זאת להצבעה.

ט. גיבי: לסדר: אנקש שחברי הוועדה ישימו לב למכתבו של יושב-ראש הכנסת ומה הוא מבקש מאתנו. בעמוד 3 של מכתבו הוא אומר: בבואי להחליט נחזור בלבי השאלות הבאות, לגביהן הנני מבקש החלטתה של ועדת הכנסת: א. הצעת חוק של חבר כנסת שנתקבלה בקריאה ראשונה, נידונה בוועדה והוחזרה לקריאה שניה ושלישית ונפלה בדיון לפי סעיף 103 - האם חל על הגשת הצעה זהה או דומה לה סעיף 117? ב. אם אין סעיף 117 חל עליה, האם טעונה היא אישור לפי סעיף 108; ואם כן - ג. מהו גדר פטכיותיהם של יושב-ראש הכנסת והסגנים בנואם לדון באישור הצעת חוק פרטית לפי סעיף 108, הוזה או דומה להצעת חוק פרטית או להצעת חוק של הממשלה שנפלה בקריאה שלישית?

אינני סבור שעלינו לתת פירוט של הנחיות. עלינו להחליט ותו לא. ועדת הכנסת צריכה לענות ליושב-ראש בתשובה למכתבו ובתשובה לאמור בו בסעיף 6, כי הוועדה מחליטה שסעיף 117 חל במקרה הנדון. והיה אם לא מחליט ועדת הכנסת שחל סעיף 117, יחול סעיף 108, ואז צריך להחליט מהו גדר פטכיותיהם של יושב-ראש הכנסת והסגנים.

היו"ר א. א. אנקורדיון: אני מבין שיש הפכמה להצעת חבר-הכנסת גיבי.

א. עופר: אחרי שיוחלט על סעיף 117, אני רוצה להציע הצעה.

י. גולן: אם לא חל סעיף 117, חל סעיף 108.

היו"ר א. א. אנקורדיון: אני מעמיד להצבעה את ההצעה, לפיה סבורה הוועדה שבמקרה שלפנינו חל סעיף

ה צ ב ע ה

10 - בעד ההצעה
9 - נגד

הוחלט: על הסקרה הנדון חל סעיף 117.

א. עופר:
אני רוצה להציע הצעה: הוועדה בתוקף סמכותה על פי 121 קובעת, כי הצעת חוק שהוטררה...

היו"ר א. אנקוריון: לא. לא החלטנו כך.

ו. פניית חבר הכנסת א. שאקי להעניק לו מעמד של חבר-כנסת יחיד בכנסת

עוד לפני הפגרה הבאתי לפני חברי הוועדה את בקשתו של חבר-הכנסת שאקי, בה נאמר: אודה לך ביותר אם תואיל להביא להכרעה דחופה, לפני הפגרה, את ענין סעמידי כחבר-כנסת בלתי תלוי. טרם קיבלתי תשובה לפנייתי בענין. עלי לפעול, ואיני יכול לעשות זאת כהלכה ללא אישור פורמלי של הוועדה. עוד לפני כן, ב-2 באפריל, קיבלתי מסגנו מכתב הסודיע על פרישתו, ובו הוא אומר: הנני להביא לידיעתך כי היום הודעתי במכתבים ליושב-ראש הכנסת וליושב-ראש סיעת המפד"ל בכנסת על החלטתי לפרוש ועל פרישתי מסייעת המפד"ל בכנסת החל מהיום. אנקשך להביא את הדבר לידיעת חברי ועדת הכנסת הנכבדים. כן אנקשך להביא בפני הוועדה את בקשתי לאשר לי אותן זכויות שאושרו לאחרונה לחברי הכנסת ד"ר אביזוהר ושלום כהן.

כאשר הבאתי את הענין, עוד לפני הפגרה, בפני הוועדה, ביקש חבר-הכנסת גולדסמידט לדחות את ההכרעה, כיוון שרצה להביא את הענין בפני סיעתי. בעניתי. כאשר רציתי להביא את הענין לישיבה לפני שנוע, הודיע לי חבר-הכנסת שאקי בעל פה כי הוא מבקש לא לדון בענין באותה ישיבה, כיוון שאמו חולה ועליו להיות איתה. יותר מזה אי אפשר לדחות. אני מבין שבשבועות אלה שחלפו יכולים היו להיות חילופי דברים בין חבר-הכנסת שאקי לבין סיעתי ויכולים היו להיות מאמצים להחזיר אותו לסייעה, אבל אם פרישתו מהמפד"ל היא מופת, אינני חושב שיש לנו על מה להתווכח, כי יש לנו שני תקדימים - של חבר-הכנסת אביזוהר ושל חבר-הכנסת שלום כהן. לא נוכל להחליט בענין זה משהו אחר ממה שהחלטנו לגביהם. במקרה של חבר-הכנסת שלום כהן החלטנו ב-5 בדצמבר 1972, כי יישמר גם להבא העקרון שאין חבר-כנסת יחיד, הפורש מסייעה או מתפלג מסייעתו תוך כדי הקנרציה, הופך לפייעת יחיד עם כל הזכויות המוקנות לסייעה. ברור איפוא שהוא נשאר כחבר-כנסת יחיד, אבל לא עם זכויות של סייעה.

עלינו לאשר את פרישתו של חבר-הכנסת שאקי מסייעת המפד"ל והיותו חבר-כנסת יחיד. כן עלינו לקבוע את מסקנות לקבלת דשות דיבור במליאה, ולהחליט שהוא זכאי לכיבוד ההוצאות של חבר-כנסת יחיד, להבדיל מן התשלום הסייעתי.

ס. ביבי: נאמר שיחול עלינו כל מה שחל על חבר-כנסת יחיד.

י. רפאל: אינני רוצה לחדש תקדימים. היתה לי בזה עמדה במקרה של חבר-הכנסת שלום כהן, אבל עמדי נדחתה. אשר לענין עצמו: התנועה שלנו הזמינה את חבר-הכנסת שאקי לדיון תורה. אנחנו מקבלים דיון תורה, וחבר הכנסת שאקי מקבל דיון תורה. אנחנו טוענים שעם פרישתו מהסייעה הוא חייב להחזיר לנו את הסנדט, כי אין זה סנדט אישי שלו. אינני יכול לוטר שבגלל דיון תורה הענין הוא טוב-יודיעה, אבל מכיוון שהדבר עומד להתברר עוד השבוע בפני בית הדין הרבני בירושלים עם כל הפרוצידורות - ואני חושב שחבר-הכנסת שאקי ודאי ייענה להזמנה, יופיע, יטען ויקבל את פסק הדין כשם שאנחנו נקבל אותו - אני מציע שוועדת הכנסת תחכה ולא תדון בכך היום. תדון בכך לאחר שהענין יתברר.

א. שאקי: אני מחשידי המשפט העברי, ואני חושב שמיום שעמדי על דעתי והתחלתי ללמוד משפטים, עשיתי בפקולטה למשפטים כדי להביא את אור המשפט העברי. לא זר

א.ל.שאקי:

ההזדמנות להפעיל את כלוא השפעתו של המשפט העברי. הנושא אינו משפטי. הוא בלתי שפייט לפי מהותו לא על ידי בתי משפט אזרחיים ולא על ידי בתי משפט דתיים. בית הדין הרבני פועל במקרה זה כבורר, וכאשר מסנים בורר צריך לקבל גם את הצעתו לבורר. איש לא שאל את דעתו. לבורר ולא אתייצב בענין זה. הייתי מוכן להתייצב לו היתה המפד ל מכבדת את פסק-ההדאן של הרבנות הראשית בענין סיהו יהודי, שאמר שעליה לפרוש מן הממשלה. יתנו כבוד לדין תורה ויפרשו.

ברגע זה אין לי הזמנה פורמלית מחייבת משום בית דין. קיבלתי את ההודעה דרך כתב של קול ישראל, ואחר כך דרך קול ישראל עצמו, ויותר מאוחר קיבלתי מכתב, בלי חותמת, שנשלח על ידי מזכיר חפוז.

י. בחושתן:
ואם תוזמן ונחליט להכיר בך כחבר-כנסת יחיד, האם זה ישפיע?

א.ל.שאקי:

מבחינת תקנון הכנסת אין זה מחייב כלל וכלל. כאשר מפד ל וסייעתה בכנסת יקבלו דין תורה באותן שאלות, שאני חושב שהענין בהן הוא הלכתי שהור, בשאלה של סיהו יהודי, אשמח לא רק להתייצב בפני ההלכה, אלא אף לחזק אותה.

זו שאלה פורמלית פנימית בלתי שפייטה. אין בידי שום הזמנה פורמלית של שום בית-דין רבני. אני מבקש לדון בבקשתו כפי שהוגשה.

א. עופר:

הניסוק שקראו את חבר-הכנסת שאקי לדין תורה אינו-שעצונה של הכנסת. ואם בית הדין הרבני יפסוק שעל חבר-הכנסת שאקי להחזיר את המצדט, האם נבצע את פסק הדין של בית הדין הרבני? יש חוק כנסת ברור. בענין חבר-הכנסת שלום כהן התלבטנו הרבה, מפני שלא ידענו אם היתה זו פרישה או היה זה פילוג, כי מדובר בפגיעה של שני חברי-כנסת בלבד ואי אפשר לקבוע היכן הרוב והיכן הסייעות. לגבי חבר-הכנסת אביזוהר לא היה ויכוח, כי היה ברור שהוא פרש מסייעתו, והוא פרש עם כל הזכויות של חבר-כנסת יחיד. אני מציע כך להחליט גם בענין הזה.

י. גבון:

ברור שאם חבר-כנסת פורש איננו תובע בחזרה את בקשתו, הרי שהיא קיימת ועלינו לדון בה. אם לאחר הבירור בבית הדין הרבני הוא יתפטר או לא, זה ענינו. לנו אין אלא בקשתו להכיר בו כחבר-כנסת יחיד. אני מציע לנהוג במקרה זה כמו שנהגנו במקרה של חבר-הכנסת אביזוהר.

הי"ר א. אנקוריון:

נאמר שאנחנו מקבלים את בקשת חבר-הכנסת שאקי להכיר בו כחבר-כנסת יחיד, מבלי שיהווה פגיעה. כמו כן נאמר שהוא יהיה זכאי לקבל תשלום של 180 לירות לכיסוי הוצאות פעילותו בכנסת החל מיום היוותו חבר-כנסת יחיד.

י. גבון:

אני מתנגד שנפרט. עלינו להגיד: ועדת הכנסת שמעה את הודעת חבר-הכנסת שאקי, מכירה בו כחבר-כנסת יחיד, ודינו כדין כל-המקרים הקבוצים בענין זה.

הי"ר א. אנקוריון:

היה לנו מקרה שחשב הכנסת, בלי החלטה האומרת דברים ברורים, לא שילם.

י. גבון:
נאמר: ודינו כדין חבר-כנסת אביזוהר.

הוחלט: 1. ועדת הכנסת רשמה לפנייה כי חבר-הכנסת אבנר חי שאקי חדל להיות חבר פיעת המפד ל.

2. ועדת הכנסת מחליטה, לפי בקשת חבר-הכנסת אבנר חי שאקי, להקנות לו הזכויות המקובלות בכנסת לחבר-כנסת יחיד.

הישיבה נבעלה בשעה 11.00